

HAYVAN HASTALIKLARI VE ÜRETİM EKONOMİSİNİN ÖNEMİ

BÖLÜM

1

Cevat SİPAHİ¹

İÇİNDEKİLER

- » Özet
- » Hayvan hastalıklarının ekonomik önemi
- » Hayvansal üretim ekonomisinin önemi
- » Sonuç

HEDEFLER

- » Bu bölümde;
- » Hayvan hastalıklarının sektörel bazda ekonomik etkileri,
- » Hayvan hastalıklarının ulusal ve uluslararası düzeyde ekonomik etkileri,
- » Üretim süreçlerinin incelenmesi,
- » Üretim fonksiyonları ve üretim ekonomisi terminolojisi,
- » Üretim aşamaları ve tek değişken girdi için kâr maksimizasyonu konularında gerekli bilgilerin verilmesi amaçlanmaktadır.

¹ Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Sağlığı Ekonomisi ve İşletmeciliği AD.,
cevatsipahi@mehmetakif.edu.tr

SONUÇ

Hayvan hastalıkları ve bu hastalıklara bağlı olarak meydana gelen salgınlar, tüm Dünyada özellikle hayvansal üretim başta olmak üzere birçok sektörü olumsuz etkilemekte, doğrudan ve dolaylı önemli ekonomik kayıplara yol açmaktadır. Salgınların yarattığı ekonomik etkiyi ölçmede hayvan sağlığı ekonomisine ilişkin modelleri anlayabilmek için üretim ekonomisinin temel ilkelerini özümsemek bu alanda çalışma yapmak isteyen öğrenci, uzman ve akademisyenler için gerekli bilimsel temeli oluşturmada büyük önem taşımaktadır. Üretim ekonomisi; maliyeti oluşturan masraf unsurlarını, girdi çıktı ilişkilerini, kârları maksimize etmek ve/veya maliyetleri minimize etmek için kaynakların kullanımını araştırdığından çiftçi, hayvancılık işletmesi sahibi, yöneticisi vb. karar mercileri için üretim ekonomisi ilkeleri çok faydalıdır.

KAYNAKLAR

- Allan G, McLellan D, Swales J, 2003. The economic impact of the 2001 foot and mouth disease outbreak in Scotland. University of Strathclyde.
- Ashworth SW, Mainland DD, 1995. The economic impact of BSE on the UK beef industry. *Outlook on Agriculture* 24(3): 151-54.
- ASM, 2022. Annual Survey of Manufactures US Census Bureau. Erişim: <https://www.census.gov/programs-surveys/asm.html>
- Barratt AS, Rich KM, Eze JI, Porphyre T, Gunn GJ, Stott AW, 2019. Framework for estimating indirect costs in animal health using time series analysis. *Front Vet Sci.* Jun 18; 6:190. doi: 10.3389/fvets.2019.00190. PMID: 31275949; PMCID: PMC6592220.
- Berentsen P, Dijkhuizen A, Oskam A, 1992. A dynamic model for cost-benefit analyses of foot-and-mouth disease control strategies. *Prev Vet Med*, 12: 229-243. doi: 10.1016/0167-5877(92)90052-H
- Blake A, Sinclair MT, Sugiyarto G, 2002. The economy-wide effects of foot and mouth disease in the UK economy. Nottingham University Business School.
- Boehlje MD, Eidman VR, 1984. *Farm Management*. Wiley, New York, USA.
- Burton M, Young T, 1996. The impact of BSE on the demand for beef and other meats in Great Britain. *Applied Economics*, 28: 687-693.
- Chung C, Buhr B, 1997. Market level economic impacts of modified soybeans. *Agribusiness*, 13(5): 469-82.
- Collman D, Young T, 1997. *Principles of Agricultural Economics*. Cambridge University Press, NY, USA. ISBN: 0-521-33430-6.
- Debertin DL, 2002. *Agricultural Production Economics*. Macmillan, USA. ISBN: 0-02-328060-3.
- DEFRA, 2002. Economic Cost of Foot and Mouth Disease in the UK. March 2002, United Kingdom.
- Dehove A, Commault J, Petitclerc M, Teissier M, Macé J, 2012. Economic analysis and costing of animal health: a literature review of methods and importance. *Rev Off Int Epizoot*, 31: 605-617. doi: 10.20506/rst.31.2.2146
- Dijkhuizen AA, Morris RS, 1997. *Animal Health Economics: Principles and Applications*. Univer-

- sity of Sidney, Post-Graduate Foundation in Veterinary Science, Sidney.
- Doll JP, Orazem F, 1984. *Production Economics: Theory with Applications*, 2nd ed. Wiley, New York.
- Doll JP, 1988. Traditional economic models of fishing vessels: a review with discussion. *Marine Resource Economics*, 5: 99-123.
- Ekboir JM, 1999. Potential impact of foot-and-mouth disease in California. Agricultural Issues Center, Division of Agriculture and Natural Resources, University of CA, Davis, CA.
- FAO, 1962. The economic losses caused by animal disease. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome. Available online at: <http://www.fao.org/3/a-i5512e.pdf>
- Fofana A, Toma L, Moran D, Gunn G, Gubbins S, Szmaraagd C, Stott AW, 2016. An ex-ante economic appraisal of Bluetongue virus incursions and control strategies. *J Agric Sci*, 154: 118–35. doi: 10.1017/S0021859615000015
- Günlü A, 2020. Hayvan hastalıklarının ekonomik önemi. İçinde: *Sürü Sağlığı Yönetimi ve Ekonomisi*. s: 4-27, Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Erzurum. ISBN: 978-605-7638-26-7.
- Heady EO, Shaw R, 1955. Resource returns and productivity coefficients in selected farming areas of Iowa, Montana and Alabama. Agricultural Experiment Station, Iowa State College, Research Bulletin 425, Ames, Iowa.
- Henson S, Mazzocchi M, 2002. Impact of bovine spongiform encephalopathy on agribusiness in the United Kingdom: results of an event study of equity prices. *American Journal of Agricultural Economics*, 84(2): 370-386.
- IPSOS, 2011. Hanehalkı tüketim harcamaları. İçinde: *Gıda sektöründe değer zinciri analizi kırmızı et ve et ürünleri süt ve süt ürünleri, şeker*. s:58, TEPAV, 2013, Ankara. ISBN 978-9944-927-63-5
- Jarvish LS, Rich KM (2007): Enabling technologies and decision support tools for endemic FMD control: economic tools. In: Perry BD, Sones KR (Eds.), *Global Roadmap for Improving the Tools to Control Foot and Mouth Disease in Endemic Settings*. Report of a workshop held at Agra, India, 29 November–1 December 2006. International Livestock Research Institute, Nairobi, Kenya
- Jin H, Skripnitchenko A, Koo W, 2004. The effects of the BSE outbreak in the United States on the beef and cattle industry. Special Report 03-4. Center for Agricultural Policy and Trade Studies. Department of Agribusiness and Applied Economics. North Dakota State University.
- Kaufman P, 2002. Food retailing. In: *US Food Marketing System*. USDA-ERS Bulletin AER-811, s: 21-33.
- Knight-Jones T, Rushton J, 2013. The economic impacts of foot and mouth disease – What are they, how big are they and where do they occur? *Prev Vet Med*, (112):161–173. doi: 10.1016/j.prevetmed.2013.07.013
- McLeod A, Rushton J, 2007. The economics of animal vaccination. *Rev Sci Tech Off Int Epiz*, 26: 313–326.
- OECD, 2022. Insights into the measurement of agricultural total factor productivity and the environment. Available online at: <https://www.oecd.org/agriculture/topics/network-agricultural-productivity-and-environment/>.
- Penson JB, Capps O, Rosson CP, Woodward RT, 2018. *Introduction to Agricultural Economics*. 7th ed. Pearson Education, Inc, NY, USA. ISBN 13: 978-0-13-460282-0.
- Pope C, 2003. Managing Consumer Confidence. In: the symposia the economic impact of animal disease on the food marketing sector. Denver, CO, July 11, 2003.
- Pritchett J, Thilmann D, Johnson K, 2005. Animal disease economic impacts: a survey of literature and typology of research approaches. *IAMA*, 8(1): 23-45.
- Rushton J, 2009. *The Economics of Animal Health and Production*. CABI, Cambridge, MA 02139, USA. ISBN: 978-1-84593-194-0.

- Serecon Management Consulting, 2002. Economic impacts of a potential outbreak of foot and mouth disease in Canada. Document prepared for Canadian Animal Health Coalition. November 2002.
- Shields D, Mathews K, 2003. Interstate livestock movements. USDA/ERS. Electronic Outlook Report LDP-M-108-01.
- Sickles CR, Zelenyuk V, 2019. Measurement of Productivity and Efficiency Theory and Practice. Cambridge University Press, New York, USA. ISBN: 978-1-107-03616-1.
- Smith R, 1998. Impact of disease on feedlot performance: a review. *J of Anim Sci* 76: 272-274.
- Sorenson J, Houe H, Enevoldsen C, 1995. A stochastic model for simulation of economic consequences of bovine virus diarrhoea virus infection in a dairy herd. *Prev Vet Med.* 23: 215-227.
- Verbeke W, Ward RW, 2001. A fresh meat almost ideal demand system incorporating negative tv press and advertising impact. *Agricultural Economics*, 23: 359-374.
- World Bank, 2010. People, Pathogens and Our Planet, Volume 1: Towards a One Health Approach for Controlling Zoonotic Diseases. Report No: 50833-GLB, Washington, DC 20433.